

Smärtekuben

Ett verktyg för en jämställd smärtvård

Anke Samulowitz & Kristin Eliasson
Kunskapscentrum för jämlik vård
Forum Jämställdhet 2020

Det här kommer hända!

- Incheckning
- Vad är långvarig smärta och hur kan den förstås?
  - Föreställningar om kvinnor och män med smärta
  - Föreställningar om ålder och smärta
- Vi testar Smärtekuben
- Vi utvecklar Smärtekuben

Incheckning

Vilka föreställningar tror du att det finns om kvinnor och män med långvarig smärta?

Skriv på en post-it och lägg den framför dig

Smärta är
vanlig
komplex
och komplicerad

**Smärta är
alltid
subjektiv**

Föreställningar om kvinnor och män med smärta

Känsliga kvinnor

Hysteriska kvinnor

Kvinnor jämfört med män

Kvinnors livspussel

Det är upp till mig

De tror inte att jag har ont

Tåliga män

Den starka kroppen

Hotad manlighet

Det här är inte jag

Samulowitz et al. 2018

Ålder

Vilka är äldre? 65? 70? 80?

Den tredje och fjärde åldern

Från januari 2013 gäller
diskrimineringsgrunden ålder
även inom hälso- och sjukvården!

Stereotypa uppfattningar om äldre

rigid   religiös   lättirriterad   tråkig

ensam   isolerad   asexuell   lätt förvirrad

deprimerad   deprimerande   behövande

frustrerande   oproduktiv

Ålder och smärta

Smärta hos barn är outforskad

Smärta (och depression) hos äldre är underbehandlad

“Look I can’t walk. What am I supposed to do?”

He says: “How old are you?”

I said: “I’m close to 90.”

“What do you expect? You’re an old man.”

Genus och ålder - intersektionalitet

Svaghet, skörhet, passivitet och beroende
är stereotyper för både äldre personer och kvinnor

Chrisler et al., 2016

SMÄRTKUBEN[⚡]

Hur kom Smärtkuben till?

PÅ TAL OM SMÄRTA

Kvinnors och mäns berättelser om smärta uppfattas på olika sätt.

När män beskriver sin smärta uppfattas de som mer trovärdiga jämfört med kvinnor.

Män kräver, kvinnor vill inte vara till besvär.

Män söker orsaken till smärtan i yttre faktorer, kvinnor söker orsaken till smärtan hos sig själva.

**Känner du igen dessa uppfattningar från ditt arbete?
Vad får de för konsekvenser?**

VAD ÄR PÅ RIKTIGT?

”

Som om jag var dum i huvudet! Jag fick den känslan många gånger – de tror inte att man har ont.

Kvinnor med smärta upplever att de inte ses som »riktiga patienter«

”

Det är väl så att män inte ska gnälla. De är stora och starka, de ska inte ha problem, de ska inte ha ont.

Män med smärta upplever att de inte ses som »riktiga män«

**Har du träffat patienter som berättat om liknande erfarenheter?
Hur kan du bemöta patienter så att de inte upplever detta?**

VAD ÄR PÅ RIKTIGT?

”

”

Har du träffat patienter som berättat om liknande erfarenheter?
Hur kan du bemöta patienter så att de inte upplever detta?

Vi fortsätter utveckla Smärtekuben!

Smärtekuben handlar om kön och genus.

Nu har vi belyst ålder. Vad saknar du?

Vilka fler perspektiv skulle kunna läggas till? Ge förslag!

VAD ÄR PÅ RIKTIGT?

”

”

Har du träffat patienter som berättat om liknande erfarenheter?
Hur kan du bemöta patienter så att de inte upplever detta?

Läs gärna mer i litteraturoversikten
”Brave men and emotional women”
Pain Research and Management 2018

anke.samulowitz@vgregion.se
www.vgregion.se/smartkuben